

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра культурології та інформаційної діяльності

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО МЕТОДИЧНОГО ЗАББЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН З ФАХУ

Спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
(код та найменування спеціальності)

Автори: доцент кафедри культурології та
інформаційної діяльності МДУ, кандидат
історичних наук, доцент, І. О. Петрова
доцент кафедри культурології та
інформаційної діяльності МДУ, кандидат
педагогічних наук, доцент, О.А. Сивак

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 1 від «30» серпня 2017 р.

Зміст

Навчальна програма дисципліни	3
Робоча програма навчальної дисципліни	10
Навчальний контент	23
Методичні рекомендації до проведення практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт	25
Дидактичне забезпечення самостійної роботи	33
Засоби діагностики навчальних досягнень студентів	36
Перелік навчально-методичних посібників, технічних засобів навчання	38
Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками (посібниками) з дисципліни	39

Міністерство освіти і науки України

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН З ФАХУ
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки Магістр
(назва навчального рівня / освітнього рівня)

Спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
(код та найменування спеціальності)

2017 рік

**РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:**

І. О. Петрова, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ, кандидат історичних наук, доцент; О.А. Сивак, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ

обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету

« 19 » червня 20 17 , протокол № 9

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання дисциплін з фаху»
складена

відповідно до освітньої програми підготовки Магістра
(назва навчального рівня / освітнього рівня)

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Предметом вивчення навчальної дисципліни є

методи, прийоми, техніка науково-педагогічної діяльності у викладанні дисциплін документознавчого та інформаційного циклу

Міждисциплінарні зв'язки:

з навчальними дисциплінами «Документознавство», «Діловодство», «Педагогіка та психологія ВНЗ», «Методика викладання дисциплін у ВНЗ», «Філософія освіти» та «Інформаційні технології та технічні засоби в професійній діяльності»

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

М1. Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

ЗМ1. Загальні основи методики викладання

ЗМ2. Форми організації навчання та виховання

М2. Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

ЗМ3. Методика навчання інформатики

ЗМ4. Методика формування понять

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни М1. «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу» є вивчення теоретичних, методичних і практичних питань розробки, впровадження й удосконалювання методики викладання дисциплін документознавчого циклу в умовах використання у ВНЗ нових інформаційних технологій та кредитно-модульної системи; М2 «Методика викладання дисциплін інформаційного циклу» є надати студентам загальні питання теорії і методики навчання інформатики; розкрити цілі, принципи відбору змісту і методів навчання предмета; надати конкретні рекомендації щодо організації його базового курсу дисциплін інформаційного циклу.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни М1. «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу» є вивчення методів активного навчання; вивчення методики проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять з

дисциплін документознавчого циклу; аналізування основних аспектів керування самостійною роботою студентів; охарактеризування основ комунікативної культури викладача; М2. «Методика викладання дисциплін інформаційного циклу» є ознайомлення з дисциплінами інформаційного циклу, принципами і методами навчання інформатики, засобами і формами навчання інформатики та методикою формування понять.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати: основні поняття й спеціальну термінологію, найважливіші законодавчі акти; методикою удосконалювання викладання дисциплін документознавчого циклу; склад й зміст методів інтерактивного навчання, а також уміти: аналізувати існуючі принципи проведення учбових занять; мати уявлення про новітні теоретичні й практичні розробки в галузі викладання дисциплін документознавчого циклу; термінологію дисциплін інформаційного циклу, цілі навчання інформатики, становлення, особливості та перспективи її розвитку; принципи, методи та засоби навчання;

вміти: розробляти конспекти навчальних занять; використовувати методи у викладанні конкретної теми; розробляти дидактичний матеріал; аналізувати підручники та посібники з курсу дисциплін інформаційного циклу; складати конспект лекцій з курсу дисциплін інформаційного циклу; розробляти практичні, семінарські та лабораторні заняття з дисциплін інформаційного циклу.

володіти: методикою понять та програмним забезпеченням з дисциплін інформаційного циклу

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин /5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

Змістовий модуль 1. Загальні основи методики викладання

Тема 1. Теоретичні основи курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу»

Тема 2. Проблематика змісту курсу

Змістовий модуль 2. Форми організації навчання та виховання

Тема 3. Форми навчальних занять та методика їх проведення

Тема 4. Активні методи навчання

Тема 5. Засоби навчання

Тема 6. Керування самостійною роботою студентів

Тема 7. Контроль та корекція навчальної діяльності студентів

Тема 8. Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі, особливості

Модуль 2. Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

Змістовий модуль 3. Методика навчання інформатики

Тема 1. Інформатика як навчальний предмет

Тема 2. Принципи і методи навчання інформатики. Засоби і форми навчання інформатики.

Тема 3. Психолого-дидактичні основи навчання інформатики

Змістовий модуль 4. Методика формування понять

Тема 4. Методика формування поняття інформації

Тема 5. Методика вивчення поняття інформаційної та операційної систем

Тема 6. Прикладне програмне забезпечення загального призначення

3. Рекомендована література

Базова

1. Бездрабко В. В. Документознавча освіта в Україні: становлення, сучасний стан і перспективи / В. В. Бездрабко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dilovod.com.ua/load/elektronna_biblioteka/bezdrabko_v_v_dokumentoznavcha_osvita_v_ukrajini_stanovlennja_suchasnij_stan_i_perspektivi/1-1-0-14

2. Гайсинюк Н. А. Педагогічні засади підготовки документознавців в умовах інформатизації суспільства : дис... канд. пед. наук: 07.00.08 / Н. А. Гайсинюк; Київський національний університет культури і мистецтв. – К., 2003. – 203 с.

3. Галузевий стандарт вищої освіти в галузі документознавства та інформаційної діяльності. – К.: МОН України, 2005.

4. Дубова С. В. Підготовка документознавців для сфери державного управління в Україні (1995-2008 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.02 / С. В. Дубова; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мистецтв. – К., 2010. – 19 с.

5. Кушнарєнко Н.М. Структурні змісти спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»: питання методології / Н. Кушнарєнко //Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – №1. – С.42-45.

6. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики : методичний посібник для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів. Частина 1 / Н.В. Морзе. – К. : ТОВ «Навчальний друк», 2003. – 130 с.

7. Морзе Н.В. Методика навчання інформаційних технологій. Частина 1 / Н.В. Морзе. – К. : ТОВ «Навчальний друк», 2003. – 287 с.

8. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / В.М.Нагаєв. – К.: Центр навч. літератури, 2007. – 232 с.
9. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. № 2984-III // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004.
10. Сілютіна І.М. «Методика викладання спеціальних дисциплін»: проблема змісту / І. М. Сілютіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2._SND_2007/Pedagogica/19420.doc.htm
11. Соляник А. Концептуальні засади викладання дисциплін документознавчого циклу / А. Соляник, Н. Кушнарєнко // Вісник Книжкової палати. – 2001. – №1. – С.25-27.

Допоміжна

1. Байдак В.А. Теория и методика обучения математике: наука, учебная дисциплина: монография / В.А. Байдак. – ФЛИНТА, 2011. – 264 с.
2. Вузовская методика преподавания лингвистических дисциплин : учебное пособие: под ред. Ж.В. Ганиева. – ФЛИНТА, 2014. – 352 с.
3. Железнякова О.М. Организация процесса усвоения базовых понятий учебной дисциплины средствами опережающего обучения : монография / О.М. Железнякова, Н.В. Зорькина. – ФЛИНТА, 2014 – 160 с.
4. Лякішева А. В. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. / А. В. Лякішева, Л. К. Грицюк. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 504 с.
5. Ляпина А.В. Методика преподавания литературы : учебно-методическое пособие / А.В. Ляпина. – Издательство Омского государственного университета им. Ф.М. Достоевского, 2014. – 204 с.
6. Махмурян К.С. BRITAIN : Учебное пособие для обучающихся в бакалавриате по направлению подготовки «Педагогическое образование»: учебное пособие / К.С. Махмурян, О.А. Колыхалова. – МПГУ 2012 г. – 78 с.
7. Никитенко З.Н. Методика овладения иностранным языком на начальной ступени школьного образования : учебное пособие / З.Н. Никитенко. Прометей, 2013. – 288 с.
8. Спеваков В.Н. Основы психологии лекции : учебное пособие/ В.Н. Спеваков. – Логос, 2014. – 100 с.
9. Черная А.В. Организация самостоятельной работы студентов по психолого-педагогическим дисциплинам: учебное пособие / А.В. Черная, Е.А. Чекунова, Е.И. Погорелова. – Ростов-на-Дону, 2011- 200 с.

10. Шкарлупина Г.Д Теория и методика преподавания правовых дисциплин : учебно-методическое пособие для студентов специальности 032700.00. – Юриспруденция / Г.Д. Шкарлупина .- М.: - Берлин: Директ- Медиа, 2014. – 359 с.

4. Форма підсумкового контролю екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання письмовий екзамен.

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра культурології та інформаційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Г.І. Батичко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НДП 1.2.5 МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН З ФАХУ
(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
(код та найменування спеціальності)

Факультет Історичний, денна форма навчання
(назва факультету)

2017 – 2018 рік

Робоча програма Методика викладання дисциплін з фаху для студентів за напрямом підготовки 29 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
(назва навчальної дисципліни)

Розробники: І. О. Петрова, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ, кандидат історичних наук, доцент, О.А. Сивак, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ

Протокол від «30» серпня 2017 року, № 1.

Завідувач кафедри

_____ (Г. І. Батичко)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© І.О. Петрова, 2017 рік
© О.А. Сивак, 2017 рік
© МДУ, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 0201 Культура	Нормативна	
Модулів – 2	029. Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		1	1
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 150			
<i>М1. Методика викладання дисциплін документознавчого циклу</i> Загальна кількість годин за модулем – 75 Тижневих годин для денної форми навчання: 1,5 аудиторних – 26 самостійної роботи студента - 41	Освітній ступінь: Магістр	1	
		Лекції	
		8	
		Практичні	
		10	
		Семінарські	
		8	
		Самостійна робота	
		41	
		Індивідуальні заняття: 8	
<i>М2. Методика викладання дисциплін інформаційного циклу</i> Загальна кількість годин за модулем – 75 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента - 41	Освітній ступінь: Магістр	1	
		Лекції	
		8 год.	
		Практичні	
		10 год.	
		Семінарські	
		6 год.	
		Самостійна робота	
		41 год.	
		Індивідуальні заняття: 7	
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 45%, 55%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

модуль 1 вивчення теоретичних, методичних і практичних питань розробки, впровадження й удосконалювання методики викладання дисциплін документознавчого циклу в умовах використання у ВНЗ нових інформаційних технологій та кредитно-модульної системи.

модуль 2 надати студентам загальні питання теорії і методики навчання інформатики; розкрити цілі, принципи відбору змісту і методів навчання предмета; надати конкретні рекомендації щодо організації його базового курсу дисциплін інформаційного циклу.

Завдання навчальної дисципліни: модуль 1 вивчення методів активного навчання; вивчення методики проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять з дисциплін документознавчого циклу; аналізування основних аспектів керування самостійною роботою студентів; охарактеризування основ комунікативної культури викладача; модуль 2 ознайомлення з дисциплінами інформаційного циклу, принципами і методами навчання інформатики, засобами і формами навчання інформатики та методикою формування понять.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Модуль 1 **знати**: основні поняття й спеціальну термінологію, найважливіші законодавчі акти; методику удосконалювання викладання дисциплін документознавчого циклу; склад й зміст методів інтерактивного навчання, а також **уміти**: аналізувати існуючі принципи проведення учбових занять; мати уявлення про новітні теоретичні й практичні розробки в галузі викладання дисциплін документознавчого циклу.

Модуль 2 **знати**: термінологію дисциплін інформаційного циклу, цілі навчання інформатики, становлення, особливості та перспективи її розвитку; принципи, методи та засоби навчання; **вміти**: аналізувати підручники та посібники з курсу дисциплін інформаційного циклу; складати конспект лекцій з курсу дисциплін інформаційного циклу; розробляти практичні, семінарські та лабораторні заняття з дисциплін інформаційного циклу; **володіти**: методикою понять та програмним забезпеченням з дисциплін інформаційного циклу

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовій модуль 1. Загальні основи методики викладання

Тема 1. Теоретичні основи курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу»

Методика викладання дисциплін документознавчого циклу як навчальна дисципліна. Місце і завдання курсу у змісті навчання студентів спеціальності. Джерела опрацювання навчального матеріалу. Основні проблеми методики викладання дисциплін документознавчого циклу та перспективи її розвитку в сучасній Україні. Об'єкт та предмет курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу». Понятійний апарат курсу. Структура й зміст курсу. Зв'язки з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Проблематика змісту курсу

Сутність проблеми підготовки фахівців, які б могли професійно збирати, обробляти, зберігати на надавати за першою вимогою керівника підприємства, установи або організації необхідну інформацію. Необхідність з'ясування, які дисципліни є спеціальними, а також знанням яких сучасних методик та технологій слід «озброювати» майбутніх магістрів.

Запровадження у вищій школі інноваційних технологій навчання, як імітаційних, так і неімітаційних. Аналіз навчального матеріалу, аналіз тексту підручників та навчальних посібників. Питання, пов'язані з достовірністю виявлення істинних знань студентів за рахунок виконання тестових завдань.

Змістовний модуль 2. Форми організації навчання та виховання

Тема 3. Форми навчальних занять та методика їх проведення

Методика проведення лекційних занять з дисциплін документознавчого циклу. Методика проведення семінарського, практичного, лабораторного занять з дисциплін документознавчого циклу. Методика організації та керування навчальною дискусією.

Тема 4. Активні методи навчання

Основні вимоги до викладання дисциплін документознавчого циклу. Методи навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика. Методи програмованого навчання. Методи проблемного навчання. Значення методів інтерактивного навчання у викладанні дисциплін документознавчого циклу. Евристична бесіда як метод інтерактивного навчання. Дискусія як метод інтерактивного навчання. «Мозковий штурм» як метод інтерактивного навчання. «Круглий стіл» як метод інтерактивного навчання. «Ділова гра» як метод інтерактивного навчання. Конкурси практичних робіт з їх обговоренням як метод інтерактивного навчання.

Тема 5. Засоби навчання

Засоби навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика, їх значення у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Класифікація засобів навчання. Характеристика різновидів засобів навчання. Підручники та навчальні посібники як засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Засоби наочності у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Засоби для здійснення практичних дій. Технічні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Новітні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Допоміжні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.

Тема 6. Керування самостійною роботою студентів

Керування самостійною роботою студентів: основні аспекти. Самостійна робота студента з навчальними посібниками за фахом. Самостійна робота студента з науковими фаховими виданнями. Особливості самостійної роботи з літературою за фахом при заочному навчанні.

Тема 7. Контроль та корекція навчальної діяльності студентів

Основні функції педагогічного контролю навчальної діяльності. Методичні прийоми забезпечення ефективності поточного педагогічного контролю. Оцінка результатів навчальної діяльності студентів.

Тема 8. Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі, особливості

Основи комунікативної культури викладача. Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі. Особливості педагогічного спілкування у вищому навчальному закладі. Проблеми і перспективи документознавчої професіології. Проблеми і перспективи професіології інформаційної сфери.

Змістовий модуль 3. Методика навчання інформатики

Тема 9. Інформатика як навчальний предмет

Методика навчання інформатики як наука і як навчальний предмет у вищому педагогічному навчальному закладі. Методична система навчання інформатики. Цілі навчання інформатики. Становлення, особливості та перспективи розвитку інформатики.

Тема 10. Принципи і методи навчання інформатики. Засоби і форми навчання інформатики. Принципи навчання інформатики. Методи навчання. Дистанційне навчання. Засоби навчання. Аналіз підручників та посібників з курсу інформатики. Функціональне призначення та обладнання кабінету інформатики. Форми організації навчальної діяльності тих хто навчається.

Тема 11. Психолого-дидактичні основи навчання інформатики

Основні концепції організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю тих хто навчається. Використання діяльнісної теорії навчання та теорії поетапного формування розумових дій при навчанні інформатики. Роль загальних розумових дій і прийомів розумової діяльності у навчанні інформатики.

Змістовий модуль 2. Методика формування понять

Тема 12. Методика формування поняття інформації

Інформація. Інформація і повідомлення. Поняття про шум. Способи подання інформації. Носії повідомлень. Вимірювання інформації. Види інформації. Сигнали неперервні і дискретні. Властивості інформації. Інформаційні процеси. Кодування інформації. Опрацювання інформації

Тема 13. Методика вивчення поняття інформаційної та операційної систем

Початкове ознайомлення з комп'ютером. Апаратна складова інформаційної системи. Принципи функціонування комп'ютера. Комп'ютерні мережі. Поняття файлу. Поняття операційної системи. Операційна система Windows. Навчання учнів пошуку інформації при вивченні операційної системи.

Тема 14. Прикладне програмне забезпечення загального призначення

Навчання нових інформаційно-комунікаційних технологій. Графічний редактор. Текстовий редактор. Електронні таблиці і табличний процесор. Бази даних та системи управління базами даних.

4. Структура навчальної дисципліни

Модуль 1. Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	у тому числі			
	л	с	п	с.р
Модуль 1				
Змістовний модуль 1. Загальні основи методики викладання				
Тема 1. Теоретичні основи курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу»	1	–	1	6
Тема 2. Проблематика змісту курсу	1	–	1	6
Разом за змістовим модулем 1	2	–	2	12
Змістовий модуль 2. Форми організації навчання та виховання				

Тема 3. Форми навчальних занять та методика їх проведення	2	2	2	7
Тема 4. Активні методи навчання	2	2	2	6
Тема 5. Засоби навчання	2	1	2	6
Тема 6. Керування самостійною роботою студентів	–	1	–	6
Тема 7. Контроль та корекція навчальної діяльності студентів	–	1	–	6
Тема 8. Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі, особливості	–	1	2	6
Разом за змістовим модулем 2	6	8	8	37
Усього годин	8	8	10	49
Модуль 2				
ІНДЗ	2			

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усьог	у тому числі						усього	у тому числі					
л		лаб	пр	сем	інд	с.р.	л		лаб	пр	сем	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Модуль 2														
Змістовий модуль 3. Методика навчання інформатики														
Тема 9. Інформатика як навчальний предмет	9	1	-	-	-	-	8							
Тема 10. Принципи і методи навчання інформатики. Засоби і форми навчання інформатики	18	2	-	4	2	-	10							
Тема 11. Психолого-дидактичні основи навчання інформатики	14	1	-	-	2	-	11							
Разом за змістовим модулем 3	41	4	-	4	4	-	29							
Змістовий модуль 4. Методика формування понять														
Тема 12. Методика формування поняття інформації	8	1	-	-	2	-	5							
Тема 13. Методика вивчення поняття інформаційної та операційної систем	12	2	-	4		-	6							
Тема 14. Прикладне програмне забезпечення загального призначення	7	1	-	2		-	4							
Разом за змістовим модулем 4	27	4	-	6	2	-	15							
ІНДЗ	7	-	-	-	-	7	-							
Усього годин	75	8	-	10	6	7	44							

5. Теми семінарських занять

Модуль 1. Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Форми навчальних занять та методика їх проведення	2
2	Активні методи навчання	2
3	Засоби навчання	1
4	Керування самостійною роботою студентів	1
5	Контроль та корекція навчальної діяльності студентів	1
6	Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі, особливості	1

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Принципи і методи навчання інформатики. Засоби і форми навчання інформатики	2	2
2.	Психолого-дидактичні основи навчання інформатики	2	
3.	Методика формування поняття інформації	2	2
4.	Методика вивчення поняття інформаційної та операційної систем. Прикладне програмне забезпечення загального призначення		

7. Теми практичних занять

Модуль 1. Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу»	1
2	Проблематика змісту курсу	1
3	Форми навчальних занять та методика їх проведення	2
4	Активні методи навчання	2
5	Засоби навчання	2
6	Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі, особливості	2

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Принципи і методи навчання інформатики. Засоби і форми навчання інформатики	4	2

2.	Методика формування поняття інформації	2	
3.	Методика вивчення поняття інформаційної та операційної систем. Прикладне програмне забезпечення загального призначення	4	2

8. Самостійна робота

Модуль 1. Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні основи методики викладання	12
2	Форми організації навчання та виховання	37
	Разом	49

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Інформатика як навчальний предмет	6	
2.	Принципи і методи навчання інформатики	5	
3.	Засоби і форми навчання інформатики	5	
4.	Психолого-дидактичні основи навчання інформатики	11	
5.	Методика формування поняття інформації	5	
6.	Методика вивчення поняття інформаційної та операційної систем	3	
7.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення	6	
	Разом	41	

9. Індивідуальні завдання

Модуль 1. Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

Обґрунтувати вибір активного методу навчання залежно від форми заняття та теми.

Форми та теми заняття пропонує викладач.

Вимоги до оформлення повідомлення:

Обсяг повідомлення 1-2 сторінки

формат паперу А4

шрифт Times New Roman 12

інтервал 1,5

поля 20 мм з усіх боків

Повідомлення подати на перевірку викладачу у письмовій формі.

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

Студент повинен підготувати повідомлення за однією з самостійно обраних тем з актуальних проблем методики викладання дисциплін інформаційного циклу та презентувати його як тези на науковому заході. Вимоги до оформлення тез відповідають тим, що рекомендуються організаторами наукового заходу, який самостійно обрав студент. Тези редагуються викладачем.

10. Методи навчання

Модуль 1 . Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

Навчальна дисципліна включає лекційні, семінарські та практичні заняття. У лекціях викладаються теоретичні розділи курсу. Практичні заняття призначені для придбання й закріплення студентом індивідуальних практичних навичок з роботи з різними видами документів. Використовуються такі методи навчання: пасивні та інтерактивного навчання (дискусія, «круглий стіл», «ділова гра»), конкурси практичних робіт з їх обговоренням як метод інтерактивного навчання).

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

лекції; семінарські та практична робота за допомогою ПК; конспектування окремих питань, виконання індивідуальних завдань за допомогою ПК.

11. Методи контролю

Модуль 1 . Методика викладання дисциплін документознавчого циклу

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний і підсумковий контроль знань студентів.

Поточний контроль здійснюється у формі контролю систематичності та активності роботи студентів протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни, зокрема: відвідування семінарських, практичних занять; виступи на семінарських заняттях; участь в обговоренні питань з певної теми; відповіді на запитання викладача; виконання лабораторних та практичних завдань; експрес-тестування; підготовка індивідуальних науково-дослідних завдань з окремих питань; участь у науково-практичних заходах із проблем дисципліни.

Питання до самоконтролю знань – іспит

1. Теоретичні основи курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу».
2. Проблематика змісту курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу».
3. Джерельна база курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу».
4. Еволюція системи залучення до викладання у ВНЗ випускників цього ж закладу.
5. Теорія навчальної діяльності: основні представники та положення.
6. Концепція планомірного поетапного формування розумових дій П. Гальперіна: основні положення.
7. Основні вимоги до методики викладання дисциплін документознавчого циклу.
8. Організація діяльності викладача дисциплін документознавчого циклу.
9. Методи навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика.
10. Методи програмованого навчання.
11. Методи проблемного навчання.
12. Значення методів інтерактивного навчання у викладанні дисциплін документознавчого циклу.
13. Евристична бесіда як метод інтерактивного навчання.
14. Дискусія як метод інтерактивного навчання.

15. «Мозковий штурм» як метод інтерактивного навчання.
16. «Круглий стіл» як метод інтерактивного навчання.
17. «Ділова гра» як метод інтерактивного навчання.
18. Конкурси практичних робіт з їх обговоренням як метод інтерактивного навчання.
19. Методика проведення лекційних занять з дисциплін документознавчого циклу.
20. Методика проведення семінарського заняття з дисциплін документознавчого циклу.
21. Методика проведення практичного заняття з дисциплін документознавчого циклу.
22. Методика проведення лабораторного заняття з дисциплін документознавчого циклу.
23. Методика організації та керування навчальною дискусією.
24. Керування самостійною роботою студентів: основні аспекти.
25. Самостійна робота студента з навчальними посібниками за фахом.
26. Самостійна робота студента з науковими фаховими виданнями.
27. Особливості самостійної роботи з літературою за фахом при заочному навчанні.
28. Основні функції педагогічного контролю навчальної діяльності.
29. Методичні прийоми забезпечення ефективності поточного педагогічного контролю.
30. Оцінка результатів навчальної діяльності студентів.
31. Засоби навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика, їх значення у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
32. Класифікація засобів навчання.
33. Підручники та навчальні посібники як засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
34. Засоби наочності у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
35. Засоби для здійснення практичних дій.
36. Технічні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
37. Новітні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
38. Допоміжні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
39. Основи комунікативної культури викладача.
40. Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі.
41. Особливості педагогічного спілкування у вищому навчальному закладі.
42. Болонський процес: зміст та етапи впровадження у ВНЗ України.
43. Кредитно-модульна система організації навчального процесу в МДГ: загальні положення.
44. Науково-методична діяльність викладача дисциплін документознавчого циклу.

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

поточне тестування (відповіді на семінарських заняттях, захист лабораторних робіт); оцінка за проект; підсумковий тест.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється у формі іспиту.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2						Змістовий модуль № 3		Змістовий модуль № 4				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9-10	T11	T12	T13	T14	50	100
2	2	3	4	4	3	3	4	9	3	3	6	4		

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій.

15. Рекомендована література

Модуль 1. *Методика викладання дисциплін документознавчого циклу*

- Бездрабко В. В. Документознавча освіта в Україні: становлення, сучасний стан і перспективи / В. В. Бездрабко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dilovod.com.ua/load/elektronna_biblioteka/bezdrabko_v_v_dokumentoznavcha_osvita_v_ukrajini_stanovlennja_suchasnij_stan_i_perspektivi/1-1-0-14
- Гайсинюк Н. А. Педагогічні засади підготовки документознавців в умовах інформатизації суспільства : дис... канд. пед. наук: 07.00.08 / Н. А. Гайсинюк; Київський національний ун-т культури і мистецтв. – К., 2003. – 203 с.
- Галузевий стандарт вищої освіти в галузі документознавства та інформаційної діяльності. – К.: МОН України, 2005.
- Дубова С. В. Підготовка документознавців для сфери державного управління в Україні (1995-2008 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.02 / С. В. Дубова; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мистецтв. – К., 2010. – 19 с.
- Кушнарєнко Н.М. Складові змісту спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»: питання методології / Н. Кушнарєнко //Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – №1. – С.42-45.
- Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / В.М.Нагаєв. – К.: Центр навч. літератури, 2007. – 232 с.
- Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. № 2984-III // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004.
- Сілютіна І.М. «Методика викладання спеціальних дисциплін»: проблема змісту / І. М. Сілютіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2._SND_2007/Pedagogica/19420.doc.htm
- Соляник А. Концептуальні засади викладання дисциплін документознавчого циклу / А. Соляник, Н. Кушнарєнко // Вісник Книжкової палати. – 2001. – №1. – С.25-27.

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

Базова

1. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики : методичний посібник для вчителів загально освітніх навчальних закладів. Частина 1 / Н.В. Морзе. – К. : ТОВ «Навчальний друк», 2003. – 130 с.
2. Морзе Н.В. Методика навчання інформаційних технологій. Частина 1 / Н.В. Морзе. – К. : ТОВ «Навчальний друк», 2003. – 287 с.

Допоміжна

1. Байдак В.А. Теория и методика обучения математике: наука, учебная дисциплина: монография / В.А. Байдак. – ФЛИНТА, 2011. – 264 с.
2. Вузовская методика преподавания лингвистических дисциплин : учебное пособие: под ред. Ж.В. Ганиева. – ФЛИНТА, 2014. – 352 с.
3. Железнякова О.М Организация процесса усвоения базовых понятий учебной дисциплины средствами опережающего обучения : монография / О.М. Железнякова, Н.В. Зорькина. – ФЛИНТА, 2014 – 160 с.
4. Лякішева А. В. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. / А. В. Лякішева, Л. К. Грицюк. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 504 с.
5. Ляпина А.В. Методика преподавания литературы : учебно-методическое пособие / А.В. Ляпина. – Издательство Омского государственного университета им. Ф.М. Достоевского, 2014. – 204 с.
6. Махмурян К.С. BRITAIN : Учебное пособие для обучающихся в бакалавриате по направлению подготовки «Педагогическое образование»: учебное пособие / К.С. Махмурян, О.А. Колыхалова. – МПГУ 2012 г. – 78 с.
7. Никитенко З.Н. Методика овладения иностранным языком на начальной ступени школьного образования : учебное пособие / З.Н. Никитенко. Прометей, 2013. – 288 с.
8. Спеваков В.Н. Основы психологии лекции : учебное пособие/ В.Н. Спеваков. – Логос, 2014. – 100 с.
9. Черная А.В. Организация самостоятельной работы студентов по психолого-педагогическим дисциплинам: учебное пособие / А.В. Черная, Е.А. Чекунова, Е.И. Погорелова. – Ростов-на-Дону, 2011- 200 с.
10. Шкарлупина Г.Д Теория и методика преподавания правовых дисциплин : учебно-методическое пособие для студентов специальности 032700.00. – Юриспруденция / Г.Д. Шкарлупина .- М.: - Берлин: Директ- Медиа, 2014. – 359 с.

Навчальний контент

Модуль 1. *Методика викладання дисциплін документознавчого циклу*

Тема 1. Теоретичні основи курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу»

Методика викладання дисциплін документознавчого циклу як навчальна дисципліна. Місце і завдання курсу у змісті навчання студентів спеціальності. Джерела опрацювання навчального матеріалу. Основні проблеми методики викладання дисциплін документознавчого циклу та перспективи її розвитку в сучасній Україні. Об'єкт та предмет курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу». Понятійний апарат курсу. Структура й зміст курсу. Зв'язки з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Проблематика змісту курсу

Сутність проблеми підготовки фахівців, які б могли професійно збирати, обробляти, зберігати та надавати за першою вимогою керівника підприємства, установи або організації необхідну інформацію. Необхідність з'ясування, які дисципліни є спеціальними, а також знанням яких сучасних методик та технологій слід «озброювати» майбутніх магістрів. Запровадження у вищій школі інноваційних технологій навчання, як імітаційних, так і неімітаційних. Аналіз навчального матеріалу, аналіз тексту підручників та навчальних посібників. Питання, пов'язані з достовірністю виявлення істинних знань студентів за рахунок виконання тестових завдань.

Тема 3. Форми навчальних занять та методика їх проведення

Методика проведення лекційних занять з дисциплін документознавчого циклу. Методика проведення семінарського, практичного, лабораторного занять з дисциплін документознавчого циклу. Методика організації та керування навчальною дискусією.

Тема 4. Активні методи навчання

Основні вимоги до викладання дисциплін документознавчого циклу. Методи навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика. Методи програмованого навчання. Методи проблемного навчання. Значення методів інтерактивного навчання у викладанні дисциплін документознавчого циклу. Евристична бесіда як метод інтерактивного навчання. Дискусія як метод інтерактивного навчання. «Мозковий штурм» як метод інтерактивного навчання. «Круглий стіл» як метод інтерактивного навчання. «Ділова гра» як метод інтерактивного навчання. Конкурси практичних робіт з їх обговоренням як метод інтерактивного навчання.

Тема 5. Засоби навчання

Засоби навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика, їх значення у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Класифікація засобів навчання. Характеристика різновидів засобів навчання. Підручники та навчальні посібники як засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Засоби наочності у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Засоби для здійснення практичних дій. Технічні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Новітні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу. Допоміжні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.

Тема 6. Керування самостійною роботою студентів

Керування самостійною роботою студентів: основні аспекти. Самостійна робота студента з навчальними посібниками за фахом. Самостійна робота студента з науковими

фаховими виданнями. Особливості самостійної роботи з літературою за фахом при заочному навчанні.

Тема 7. Контроль та корекція навчальної діяльності студентів

Основні функції педагогічного контролю навчальної діяльності. Методичні прийоми забезпечення ефективності поточного педагогічного контролю. Оцінка результатів навчальної діяльності студентів.

Тема 8. Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі, особливості

Основи комунікативної культури викладача. Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі. Особливості педагогічного спілкування у вищому навчальному закладі. Проблеми і перспективи документознавчої професіології. Проблеми і перспективи професіології інформаційної сфери.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Семінарські заняття

Тема: Форми навчальних занять та методика їх проведення

1. Лекційна форма навчання.
2. Практичні заняття в академічних групах.
3. Семінарські заняття в академічних групах.
4. Лабораторні заняття в академічних групах.

Тема: Активні методи навчання

1. Методи навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика, їх значення у викладанні спецдисциплін.
2. Характеристика різновидів методів інтерактивного навчання:
 - 2.1. Евристична бесіда як метод інтерактивного навчання.
 - 2.2. Дискусія як метод інтерактивного навчання.
 - 2.3. «Мозковий штурм» як метод інтерактивного навчання.
 - 2.4. «Круглий стіл» як метод інтерактивного навчання.
 - 2.5. «Ділова гра» як метод інтерактивного навчання.
 - 2.6. Конкурси практичних робіт з їх обговоренням як метод інтерактивного навчання.

Тема: Засоби навчання

1. Засоби навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика, їх значення у викладанні дисциплінидокументознавчого циклу.
2. Класифікація засобів навчання.

Тема: Керування самостійною роботою студентів. Контроль та корекція навчальної діяльності студентів

1. Керування самостійною роботою студентів: основні аспекти
2. Науково-дослідна робота студентів з дисциплінидокументознавчого циклу: основні аспекти.
3. Основні види та функції педагогічного контролю навчальної діяльності.
4. Оцінка результатів навчальної діяльності студентів.

Практичні заняття

Тема: Організація діяльності викладача дисциплін документознавчого циклу

Мета – закріпити знання щодо поняття навчально-методичний комплекс (НМК) та його структури.

Хід роботи:

1. Обрати навчальну дисципліну («Документознавство», «Діловодство», «Спеціалізовані галузі діловодства»).
2. Обрати один з видів навчально-методичного матеріалу, що входить до складу НМК. Розробити цей документ та представити його на практичному занятті.
3. Навчально-методичний документ надається викладачу на перевірку в письмовому та електронному вигляді.
Виконане завдання надати на перевірку викладачу в електронному вигляді.

Тема: Методи навчання у викладанні дисциплін документознавчого циклу

Мета – сформувати вміння ефективно та раціонально використовувати методи навчання у викладанні дисциплін документознавчого циклу.

Хід роботи:

Скласти обґрунтування використання методу інтерактивного навчання (за вибором студента) у викладанні дисциплін документознавчого циклу на прикладі конкретної теми навчальної дисципліни «Документознавство».

№	Тема заняття
1	Документ як система
2	Класифікація документів
3	Книга якосновний різновид видань
4	Періодичні видання та видання, що продовжуються
5	Патентний та нормативно-технічний документ
6	Документ як артефакт
7	Зображувальний документ
8	Неопублікований документ
9	Управлінський документ
10	Кінофотофонодокумент
11	Різновиди документів на полімерній основі

Виконане завдання надати на перевірку викладачу в електронному вигляді.

Тема: Засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу

Мета – сформувати вміння ефективно та раціонально використовувати засоби навчання у викладанні дисциплін документознавчого циклу.

Хід роботи:

Скласти обґрунтування використання засобів навчання (за вибором студента) у викладанні дисципліни документознавчого циклу на прикладі таких навчальних дисциплін: «Документознавство», «Діловодство», «Спеціалізовані галузі діловодства»

Виконане завдання надати на перевірку викладачу в електронному вигляді.

Тема: Педагогічне спілкування у ВНЗ

Мета – сформувати уявлення щодо особливостей педагогічного спілкування у вищому навчальному закладі, основ комунікативної культури викладача дисципліни документознавчого циклу, а також вимог до особистості викладача дисципліни документознавчого циклу.

Хід роботи:

Методи, засоби, технології проведення заняття обираються студентами академічної групи самостійно. Вони самостійно розробляють сценарій заняття та презентують його. Керує заняттям один із студентів. Сценарій заняття надається викладачу на перевірку в письмовому та електронному вигляді.

Виконане завдання надати на перевірку викладачу в електронному вигляді.

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

Методика навчання інформатики як наука як навчальний предмет у вищому педагогічному навчальному закладі

Введення в середню школу окремого загальноосвітнього предмета «Основи інформатики і обчислювальної техніки» спричинило утворення галузі педагогічної науки — методики навчання інформатики, предметом якої є цілі, зміст, методи, засоби, організаційні форми *навчання інформатики*.

Методика навчання інформатики — це розділ педагогічної науки:

- 1) *об'єктом* якої є процес навчання інформатики в школі;
- 2) *предметом* — проектування, конструювання, реалізація (впровадження в педагогічну практику), аналіз (педагогічний експеримент) і розвиток *методичних систем навчання інформатики* в школі;
- 3) одним з основних *методів* методики навчання інформатики є *педагогічний експеримент*.

Методику навчання інформатики як нову дисципліну почали викладати у вищих педгосіщш[^]навчальних закладах з 1987/88 навчального року. На той час існувало лише фрагментарне бачення предмета. Тому вивчення курсу розпочалося одночасно з його розробкою. Важливу роль при цьому відіграла концепція співпраці, спільного навчання, запропонована в галузі інформатики А.П. Єршовим. Вона виявилася продуктивною і після того, як проблему підготовки викладачів було частково вирішено.

За умов дефіциту в школах досконалої обчислювальної техніки, якісного програмного забезпечення і під впливом вузівських традицій навчання програмування курс методики навчання інформатики спочатку був орієнтований в основному на навчання розв'язування задач на алгоритмізацію з виконанням алгоритмів на дошці, що загалом відповідало і стану матеріально-технічного забезпечення шкільного курсу інформатики.

Лише поступово були:

- 1) сформульовані цілі вивчення інформатики в школі;
- 2) виділені рівні роботи з комп'ютером;
- 4) переусвідомлені фундаментальні поняття комп'ютерної грамотності й інформаційної культури;
- 5) розкриті способи формування стійкого інтересу учнів до предмета на основі системи вимог до формування особистості;
- 6) розглянуті проблеми поєднання нових і традиційних дидактичних засобів навчання інформатики;
- 7) систематизовані організаційні форми навчання для комп'ютерних і звичайних занять;
- 8) проаналізовані методи навчання, зокрема форми і методи розумової діяльності учнів, які працюють з комп'ютером.

Нарешті, стало зрозуміло, що основні труднощі виникають у вчи-теля-початківця, а часом і в досвідченого вчителя саме через недостатність системного бачення предмета інформатики і методики його навчання.

У педагогічному плані слово «методика» найчастіше вживається у трьох значеннях:

- 1) методика як педагогічна наука, яка має, з одного боку, характеристики, притаманні будь-якій науці (теоретичний фундамент, експериментальну базу, робоче поле для перевірки науково обґрунтованих гіпотез), а з другого, — специфічні об'єкти дослідження, зумовлені як особливостями самого предмета, так і шляхами оволодіння ним;
- 2) методика як сукупність засобів, організаційних форм, методів і прийомів роботи вчителя, це — «технологія» професійної практичної діяльності;
- 3) методика як навчальна дисципліна.

Методика навчання інформатики — наука про інформатику як навчальний предмет та закономірності процесу навчання інформатики учнів різних вікових груп. У своїх дослідженнях та висновках методика навчання інформатики спирається на філософію, логіку, педагогіку, психологію, інформатику, математику та узагальнений практичний досвід роботи вчителів інформатики.

Методика навчання інформатики визначається як наукова дисципліна, що займається дослідженням і розробкою відповідного до цілей і змісту навчання програмного, технічного, навчально-методичного, організаційного, психолого-педагогічного забезпечення застосування комп'ютерних технологій у шкільному навчальному процесі.

Методика навчання інформатики як наука тісно пов'язана з концепцією навчального процесу, його основними компонентами, які й становлять сукупність об'єктів вивчення та дослідження. До основних компонентів навчального процесу належать:

- 1) навчаюча діяльність вчителя;
- 2) навчальна діяльність учнів;
- 3) організація навчання.

Процес навчання — це процес спільної діяльності вчителя та учнів] Навчання — це акт взаємодії того, хто навчає, з тим, кого навчають, а метою передавання одним і засвоєння іншим накопиченого людством

соціального досвіду. Обидві сторони — і вчитель і учень — беруть активну участь у цій діяльності, але кожен по-своєму:

- учитель здійснює навчаючі дії, спрямовуючи навчальні дії учнів;
- учитель мотивує навчальну діяльність учнів, спонукає їх до навчання;
- учитель організовує навчальні дії учнів таким чином, щоб вони давали максимальний ефект. Ця організація проходить на рівні кожного окремого учня;
- учитель дає учням матеріал для засвоєння та орієнтири для їх навчальної діяльності;
- учитель здійснює контроль за ефективністю засвоєння знань. Спочатку навчаючі дії вчителя превалюють. Однак вони обов'язково

спрямовані на формування в учнів різноманітних навчальних умінь — умінь самостійної пізнавальної діяльності. Поступово частка «участі» вчителя в спільній діяльності зменшується, а учнів — зростає. Зростає і якість навчальних дій — дії учнів стають більш активними, творчими й самостійними, а роль учителя зводиться до управління цією активною і самостійною діяльністю учнів.

Під «організацією» в широкому розумінні цього терміна маються на увазі такі фактори: мета навчання, його зміст, методи та прийоми, а також засоби навчання.

Без тісних взаємозв'язків між усіма компонентами навчального процесу не може бути ефективним, а в окремих випадках стає і неможливим.

Методика навчання інформатики пов'язана з методикою навчання математики, тому що поняття алгоритму прийшло з математики. З іншого боку, багато доведень різноманітних тверджень у математиці мають явно алгоритмічну структуру, і в методиці навчання математики існує завдання навчити виявляти цю алгоритмічну складову в доведеннях.

Методика навчання інформатики подібна до методики навчання фізики та хімії. Адже під час вивчення різноманітних питань курсу інформатики досить-частко застосовують дослід, експеримент.

Під час розв'язування багатьох проблем методики навчання інформатики доводиться спиратися на відповідні дослідження психології.

Становить великий інтерес і конкретизація універсальних форм розумової діяльності в контексті навчання інформатики (аналіз, синтез, індукція, порівняння, систематизація тощо).

Тріада цілей навчання (освіта, розвиток і виховання) впливає із загальної дидактики і розкривається на матеріалі інформатики. Методика навчання інформатики базується на системі дидактичних принципів загальної дидактики, які також підлягають переусвідомленню і конкретизації стосовно матеріалу інформатики.

Особливість методики навчання інформатики виявляється в тому, Що інформатика, як наука і як навчальний предмет, бурхливо розвивається. У зв'язку з цим існує потреба постійно узгоджувати зміст навчання з досягненнями у розвитку науки і техніки. За таких умов вимушеним (і плідним) рішенням є максимальне спирання на резуль-

тати загальної дидактики та психології, на конкретні методики навчання інших дисциплін, зокрема математики й фізики. Звідси випливає також вимога добору такого змісту навчання інформатики, який за можливості якомога менше залежав би від типів комп'ютерів та їхнього програмного забезпечення. Зрозуміло, процес навчання неминуче реалізується із застосуванням деяких конкретних програмних і технічних засобів, але вони повинні розглядатися лише як окремі зразки різного комп'ютерного обладнання, як можливі засоби унаочнення і дидактичного супроводу навчального матеріалу, а також технічної підтримка навчально-пізнавальної діяльності. Слід формувати найбільш загальні, фундаментальні знання, за можливості уникаючи машинозалежних знань і умінь, які можуть виявитися непридатними до використання і навіть шкідливими для учнів у новій ситуації, під час роботи на інших типах комп'ютерів, з іншою операційною системою та прикладним програмним забезпеченням або іншою мовою програмування.

Методика навчання інформатики сьогодні інтенсивно розвивається. Багато положень у ній сформувалися зовсім недавно і не мають ще ні глибокого теоретичного обґрунтування, ні експериментальної перевірки. Прагнучи до цілісності і повноти цього розділу педагогічної науки, до методики навчання інформатики слід віднести дослідження процесу навчання інформатики всюди, де б він не проходив, і на всіх рівнях: шкільний період, усі типи середніх навчальних закладів, вища школа, самостійне вивчення інформатики тощо. Кожний із зазначених напрямів ставить перед педагогічною наукою специфічні проблеми.

Тут насамперед вивчатимуться розділи методики навчання інформатики в середній школі у межах загальноосвітнього предмета «Інформатика».

Завдання курсу методики навчання інформатики

Методична система навчання інформатики повинна розглядатись як цілісна система цілей, змісту, методів, засобів і організаційних форм навчання.

Відповідно до загальних цілей курсу методики навчання інформатики повинен забезпечувати розв'язування таких *основних завдань*:

1. *Визначити та обґрунтувати конкретні цілі навчання інформатики та зміст відповідного загальноосвітнього предмета середу ньої школи.*
2. *Розробити найбільш раціональні методи й організаційні форми\ навчання, спрямовані на досягнення поставленої мети.*
3. *Розглянути необхідні засоби навчання та розробити рекомендації щодо їх застосування в навчальному процесі.*

Тобто методика навчання інформатики, як і будь-яка інша предметна шкільна методика, повинна забезпечувати розв'язування традиційної тріади питань:

- 1) *Навіщо вивчати інформатику? (Мета навчання інформатики.)*
- 2) *Що саме слід вивчати? (Зміст навчання.)*
- 3) *Як треба навчати інформатики? (Засоби, методи, організаційні форми навчання.)*

До основних завдань теоретичного курсу «Методика навчання інформатики» належать такі:

- показати, основні компоненти теорії сучасного навчання інформатики у середніх навчальних закладах і на цій основі навчити студентів використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань;
- ознайомити студентів із сучасними тенденціями в навчанні інформатики;
- розкрити суть складових частин і засобів сучасної методики як науки; спрямувати студентів на творчий пошук під час практичної діяльності у школі;
- сформувати в студентів під час виконання практичних і лабораторних занять професійно-методичні вміння, необхідні для плідної роботи в галузі навчання інформатики;

- залучити майбутніх учителів до опрацювання спеціальної науково-методичної літератури, що має стати джерелом постійної роботи над собою з метою підвищення рівня професійної кваліфікації.

Зміст курсу «Методика навчання інформатики» становлять питання її загальних теоретичних основ (*загальна методика навчання інформатики*) і питання вивчення окремих розділів, тем (*часткова або спеціальна методика навчання інформатики*).

До основних вимог до знань майбутніх вчителів інформатики у галузі методики навчання інформатики можна віднести:

- розуміння місця і значення методики навчання в професійній підготовці вчителя інформатики;
- знання основних компонентів методичної системи навчання інформатики в школі та їх взаємозв'язків у навчальному процесі;
- знання основних компонентів концепції навчання інформатики, а також програм і підручників, розроблених на їх основі; розуміння суті й/иризначення освітніх стандартів навчання; знання змісту стандартів з інформатики;
- Дподіння методикою навчання окремих тем і питань шкільного курсу інформатики;
- уміння використовувати програмну підтримку курсу і оцінювати її методичну доцільність;
- знання принципів диференціації навчання інформатики, володіння методикою навчання одного-двох профільних курсів інформатики, що відповідають спеціалізації освіти на старшому ступені в конкретній школі;
- уміння планувати навчальний процес з інформатики, вибирати організаційні форми і методи, адекватні змістові матеріалу, що вивчається;
- знання функцій, видів контролю і оцінки результатів навчання, уміння розробляти і використовувати засоби перевірки, об'єктивно оцінювати знання і вміння учнів, коригувати методику навчання за результатами різних видів контролю знань;
- знання сучасних тенденцій у навчанні інформатики.

Навчальна діяльність студента. Лекційний курс «Методика навчання інформатики» складається з двох частин: 1) загальні питання методики навчання інформатики і 2) методика навчання найважливіших конкретних тем.

На семінарських і лабораторних заняттях студент виконує три види діяльності:

1) *учня* — для кращого розуміння навчально-методичного матеріалу з позицій учня і засвоєння того матеріалу, який з'явився у шкільному курсі після вступу студента до вищого закладу освіти;

2) *учителя* — розробка матеріалів для учня (інструкцій, завдань, питань вхідного і вихідного контролю), управління з робочого місця вчителя роботою учнів у комп'ютерному класі;

3) *методиста-предметника* — розробка методичних матеріалів, насамперед, для себе як вчителя, а фактично і для іншого вчителя інформатики.

Останній вид діяльності має особливе значення внаслідок об'єктивної неможливості заздалегідь забезпечити студентів набором конкретних методик, певної непередбачуваності конкретної ситуації, в якій йому доведеться працювати.

У курсових і дипломних проектах розробляються конкретні актуальні питання методики навчання інформатики.

§1.2. Інформатика як наука і як навчальний предмет у загальноосвітній школі

Початком процесу формування інформатики, як наукової дисципліни, що вивчає загальні властивості інформації та інформаційних І процесів, а також методи і засоби їх забезпечення, вважають 1895 р., коли в Брюсселі було створено Міжнародний бібліографічний інститут.

Після Другої світової війни бурхливо розвивалася кібернетика як загальна наука про управління і зв'язок у різних системах: штучних, біологічних, соціальних. Народження кібернетики прийнято пов'язувати з опублікуванням (1948 р.) американським

математиком Норбертом Вінером відомої книги «Кибернетика или управление и связь в живых организмах и машинах». У цій праці висвітлено шляхи створення загальної теорії управління і закладено основи методів розглядання проблеми управління та зв'язку для різних систем з єдиної точки зору. Розвиваючись одночасно з розвитком електронно-обчислювальних машин,

кібернетика згодом ставала більш загальною наукою — наукою про перетворення інформації.

Під *інформацією* у кібернетиці розуміють будь-яку сукупність сигналів, впливів або відомостей, які деяка система сприймає від навколишнього середовища (вхідна інформація), видає у навколишнє середовище (вихідна інформація), а також зберігає у собі (внутрішня, внутрісистемна інформація).

Услід за появою терміну «*кібернетика*» в світовій науці почало використовуватися англomовне «*Computer Science*», згодом на рубежі 1960-1970-х рр. французи ввели термін «*Informatique*» для позначення галузі автоматизованого опрацювання інформації в суспільстві. Слово «інформатика» є своєрідним гібридом двох слів — «ІНФОРмація» і «автоМАТИКА».

В українській мові цей термін вводиться як назва фундаментальної науки, що вивчає процеси пошуку, зберігання, опрацювання, подання, передавання, використання інформації в різних сферах людської діяльності. При такому тлумаченні інформатика виявляється тісно пов'язаною з філософськими і загальнонауковими теоріями, прояснюється і її місце в колі «традиційних» академічних, наукових дисциплін.

Інформатика — це наука про інформацію та інформаційні процеси в природі та суспільстві, методи та засоби пошуку, збирання, одержання, опрацювання, зберігання, подання, передавання інформації та управління інформаційними процесами.

Сучасні потоки інформації людство може сприймати і використовувати лише за допомогою комп'ютерів, які здійснюють автоматичне опрацювання величезних масивів різноманітних повідомлень. Фундаментальним ядром інформатики є *інформологія* — наука про інформацію, а також *алгоритміка* (теорія алгоритмів разом з її філософськими висновками, алгоритмічне нерозв'язними проблемами та ін.), а сучасна обчислювальна техніка — її матеріально-технічною основою.

Важливою особливістю інформатики є те, що вона має найширші застосування, що охоплюють, в основному, всі види людської діяльності: виробництво, управління, науку, освіту, проектні розробки, торгівлю, грошово-касові операції, медицину, криміналістику, охорону навколишнього середовища, мистецтвознавство, побут тощо. Основне значення має вдосконалення соціального управління на основі нових інформаційно-переробних технологій. Інформатика вивчає те спільне, що властиве численним різновидам конкретних інформаційних процесів (технологій). Ці технології і є *об'єктом* вивчення інформатики.

Предмет інформатики визначається різноманітністю її застосувань. Інформаційні технології, що використовуються у різних видах людської діяльності (управління виробничим процесом, наукові дослідження, проектування, фінансові операції, освіта та ін.), маючи спільні риси, в той самий час істотно відрізняються. Утворюються різні «предметні» інформатики, що базуються на різних операціях і процедурах, різних

видах обладнання (в багатьох випадках нарівні з комп'ютером використовуються спеціалізовані прилади і пристрої, інформаційні носії тощо).

У зв'язку з розвитком інформатики виникає питання про її взаємозв'язки і розмежування з кібернетикою. Інформатика і кібернетика мають багато спільного, заснованого на концепції управління, однак кібернетика повністю не поглинає інформатику. Один з підходів розмежування інформатики і кібернетики — це віднесення до галузі інформатики досліджень інформаційних технологій не в системах будь-якої природи: біологічних, технічних та ін., а лише в соціальних системах. Крім того, за кібернетикою зберігаються дослідження загальних законів руху інформації у довільних системах, у той час як інформатика, спираючись на цей теоретичний фундамент, вивчає

технологію, конкретні способи і прийоми збирання, зберігання, опрацювання, передавання, подання та використання інформації. Кібернетичні принципи не залежать від окремих реальних систем, а принципи інформатики завжди перебувають в технологічному зв'язку саме з реальними системами.

Моделювання і алгоритмізація — два основних методи кібернетики. Інший метод, що набув широкого застосування з використанням комп'ютерів, - *метод розпізнавання зображень*, сутність якого полягає у встановленні однозначної відповідності між «простором ознак» і «простором об'єктів». У зв'язку з необхідністю використання великої кількості ознак на основі використання засобів сучасних інформаційних технологій можна забезпечити ефективне використання цього методу.

Для сфери освіти є суттєвим визначення предметної галузі інформатики, яка відображає всі фундаментальні основи цієї галузі наукового знання. В таблиці 1.1 відображена структура предметної галузі «Інформатика», яка була представлена на II Міжнародному Конгресі ЮНЕСКО «Освіта і інформатика». Ця структурна схема включає чотири розділи: *теоретична інформатика, засоби інформатизації, інформаційні технології, соціальна інформатика*. При цьому "теоретична інформатика включає філософські основи інформатики, математичні і інформаційні моделі та алгоритми, а також методи розробки і проектування інформаційних систем і технологій.

Таким чином, можна виділити таку систему базових понять інформатики: інформація, інформаційні процеси, формальні системи, інформаційні моделі (алгоритми, структури даних), архітектура обчислювальних (комп'ютерних) систем, обчислювальний експеримент, інформаційні технології.

Технологія — це сукупність методів, засобів і реалізації людьми] конкретного складного процесу шляхом поділу його на систему послі-і довних взаємопов'язаних процедур і операцій, які виконуються більш або менш однозначно і мають на меті досягнення високої ефективності певного виду діяльності.

ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль 1. *Методика викладання дисциплін документознавчого циклу*

Самостійна робота студентів важлива складова ефективної підготовки фахівців. Значний вплив на формування особистості майбутнього фахівця здійснює належна організація самостійної навчальної діяльності.

Завдання: розробити план-конспект семінарського, практичного та лабораторного заняття.

Мета виконання завдання для самостійної роботи – формування вмінь розробляти та проводити навчальні заняття, зокрема семінарське, практичне та лабораторне заняття.

Теми та плани, загальна організація навчальних занять визначаються робочою навчальною програмою фахової дисципліни. Мета, основні завдання, актуальність теми та питань плану, стан вивченості теми, її практичне значення, вибір методів та засобів навчання, зміст питань плану, додаткова інформація, питання після доповіді студента, практичні завдання, хід лабораторної роботи, список літератури розробляються студентом самостійно та рецензуються викладачем.

Обов'язковою вимогою при розробці та проведенні практичних занять (семінарів, практикумів та лабораторних робіт) є використання студентом наочного матеріалу. Особливої уваги заслуговує оформлення практичних та лабораторних робіт. Дотримання встановлених вимог оформлення підвищує культуру створення документів, сприяє вихованню у студентів принципіальності у фіксації інформації, формує уявлення про сутність організаційно-технічного порядку.

Загальна структура плану-конспекту навчального заняття (семінарського, практичного та лабораторного заняття):

ПЛАН–КОНСПЕКТ семінарського/практичного/лабораторного заняття

Тема

заняття:

Навчальна дисципліна:

Спеціальність, курс:

Дата проведення заняття:

Час проведення: (пара, час)

Місце проведення: (аудиторія, факультет)

Методи навчання:

Засоби навчання:

Рекомендована література:

Хід семінарського заняття:

1. Організаційна частина (до 2 хв.): привітання викладача зі студентами; виявлення відсутніх; перевірка підготовленості групи до заняття.

2. Мотивація та стимулювання навчальної діяльності студентів (до 5 хв.): зафіксувати тему, мету та завдання, вид, план та особливості проведення семінарського заняття.

3. Обговорення навчальних питань семінару (до 70 хв.): для кожного питання семінару зафіксувати основний зміст питання плану семінару, метод навчання та прийоми, можливо засоби навчання, які повинні активізувати навчально-пізнавальну діяльність студента, описати як цей метод та прийом будуть застосовуватися, перелічити запитання до доповідача, вказати додаткову інформацію, а також викласти варіант роботи з академічною групою на випадок їх непідготовленості до питання.

4. Підбиття підсумків заняття (до 5 хв.). Коротке повідомлення про виконання запланованої мети, завдань заняття (аналіз того, що було розглянуто). Мотивація діяльності групи і окремих студентів, оцінювання їхньої роботи. Визначення теми, плану, списку літератури наступного семінарського заняття.

Хід практичного заняття:

1. Організаційна частина (до 2 хв.): привітання викладача зі студентами; виявлення відсутніх; перевірка підготовленості групи до заняття.

2. Обговорення результатів виконання самостійного завдання попереднього практичного заняття (до 10 хв.): згідно списку студентів академічної групи зафіксувати оцінки; виокремити найкращі роботи (вказати їх позитивні сторони), визначити помилки та надати методичні рекомендації для їх виправлення.

3. Основна частина (до 65 хвилин): зафіксувати тему, мету, різновид нового практичного заняття, методичні вказівки викладача, умову завдання, яке студенти академічної групи будуть виконувати разом з викладачем, хід його рішення, завдання для самостійної роботи та його хід рішення. Надати тестові завдання або запитання фронтального опитування, які будуть використані студентом-практикантом для контролю виконання та засвоєння інформації практичного заняття.

4. Підбиття підсумків заняття (до 5 хв.): повідомлення про тему, особливості проведення наступного практичного заняття.

Хід лабораторного заняття:

1. Організаційна частина (до 2 хв.): привітання викладача зі студентами; виявлення відсутніх; перевірка підготовленості групи до заняття.

2. Робота над помилками попереднього лабораторного заняття (до 10 хв.): визначити помилки та надати методичні рекомендації для їх виправлення.

3. Основна частина (до 65 хвилин): визначити тему, мету, різновид лабораторної роботи, зафіксувати завдання для самостійної роботи, а також хід лабораторної роботи.

4. Підбиття підсумків заняття (до 5 хв.): повідомлення про тему, особливості проведення наступного лабораторного заняття.

Студент-практикант

підпис

Ініціали, прізвище

Модуль 2 Методика викладання дисциплін інформаційного циклу

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача. Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до лабораторних занять; виконання креслень згідно тематики практичних робіт, виконання індивідуальних завдань, поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; пошук (підбір) та огляд

літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю.

Теми для самостійного опрацювання

1. Апаратне забезпечення Інтернет.
2. Програмне забезпечення Інтернет
3. Історія створення Інтернету
4. Програми загрузки web-сторінок.
5. Організація та перегляд web-сторінок у автономному режимі
6. Організація та продивлення web-сторінок за допомогою автономного броузера
7. Ознайомлення із науковими та технологічними ресурсами мережі Інтернет
8. Аналіз пошукових можливостей пошукових систем
9. Проектування сайту
10. Проектування елементів електронного підручника засобами HTML
11. Робота з віддаленим програмним забезпеченням

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Модуль 1. *Методика викладання дисциплін документознавчого циклу*

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту.

Питання до самоконтролю знань – іспит

1. Теоретичні основи курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу».
2. Проблематика змісту курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу».
3. Джерельна база курсу «Методика викладання дисциплін документознавчого циклу».
4. Еволюція системи залучення до викладання у ВНЗ випускників цього ж закладу.
5. Теорія навчальної діяльності: основні представники та положення.
6. Концепція планомірного поетапного формування розумових дій П. Гальперіна: основні положення.
7. Основні вимоги до методики викладання дисциплін документознавчого циклу.
8. Організація діяльності викладача дисциплін документознавчого циклу.
9. Методи навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика.
10. Методи програмованого навчання.
11. Методи проблемного навчання.
12. Значення методів інтерактивного навчання у викладанні дисциплін документ.циклу.
13. Евристична бесіда як метод інтерактивного навчання.
14. Дискусія як метод інтерактивного навчання.
15. «Мозковий штурм» як метод інтерактивного навчання.
16. «Круглий стіл» як метод інтерактивного навчання.
17. «Ділова гра» як метод інтерактивного навчання.
18. Конкурси практичних робіт з їх обговоренням як метод інтерактивного навчання.
19. Методика проведення лекційних занять з дисциплін документознавчого циклу.
20. Методика проведення семінарського заняття з дисциплін документознавчого циклу.
21. Методика проведення практичного заняття з дисциплін документознавчого циклу.
22. Методика проведення лабораторного заняття з дисциплін документознавчого циклу.
23. Методика організації та керування навчальною дискусією.
24. Керування самостійною роботою студентів: основні аспекти.
25. Самостійна робота студента з навчальними посібниками за фахом.
26. Самостійна робота студента з науковими фаховими виданнями.
27. Особливості самостійної роботи з літературою за фахом при заочному навчанні.
28. Основні функції педагогічного контролю навчальної діяльності.
29. Методичні прийоми забезпечення ефективності поточного педагогічного контролю.
30. Оцінка результатів навчальної діяльності студентів.
31. Засоби навчання у вищому навчальному закладі: загальна характеристика, їх значення у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
32. Класифікація засобів навчання.
33. Підручники та навчальні посібники як засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
34. Засоби наочності у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
35. Засоби для здійснення практичних дій.
36. Технічні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
37. Новітні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
38. Допоміжні засоби навчання у викладанні дисципліни документознавчого циклу.
39. Основи комунікативної культури викладача.
40. Педагогічне спілкування: зміст, структура, стилі.
41. Особливості педагогічного спілкування у вищому навчальному закладі.

42. Болонський процес: зміст та етапи впровадження у ВНЗ України.
43. Кредитно-модульна система організації навчального процесу в МДГ: загальні положення.
44. Науково-методична діяльність викладача дисциплін документознавчого циклу.

Модуль 2 *Методика викладання дисциплін інформаційного циклу*

Контрольні запитання для самостійної роботи

1. Методика навчання інформатики як наука і як навчальний предмет у вищому педагогічному навчальному закладі .
2. Методична система навчання інформатики
3. Цілі навчання інформатики
4. Становлення, особливості та перспективи розвитку курсу інформатики
5. Принципи навчання інформатики
6. Методи навчання
7. Дистанційне навчання
8. Засоби
9. Аналіз підручників та посібників з курсу інформатики
10. Функціональне призначення та обладнання аудиторії з інформатики
11. Форми організації навчальної діяльності тих хто навчається
12. Психолого-дидактичні основи навчання
13. Основні концепції організації й управління тих хто навчається
14. Використання діяльнісної теорії навчання та теорії поетапного формування розумових дій при навчанні інформатики
15. Роль загальних розумових дій і прийомів розумової діяльності у навчанні інформатики
16. Перевірка і оцінювання результатів навчання інформатики

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ,
ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

Модуль 1. *Методика викладання дисциплін документознавчого циклу*

1. Бездрабко В. В. Документознавча освіта в Україні: становлення, сучасний стан і перспективи / В. В. Бездрабко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dilovod.com.ua/load/elektronna_biblioteka/bezdrabko_v_v_dokumentoznavcha_osvita_v_ukrajini_stanovlennja_suchasnij_stan_i_perspektivi/1-1-0-14
2. Гайсинюк Н. А. Педагогічні засади підготовки документознавців в умовах інформатизації суспільства : дис... канд. пед. наук: 07.00.08 / Н. А. Гайсинюк; Київський національний ун-т культури і мистецтв. – К., 2003. – 203 с.
3. Галузевий стандарт вищої освіти в галузі документознавства та інформаційної діяльності. – К.: МОН України, 2005.
4. Дубова С. В. Підготовка документознавців для сфери державного управління в Україні (1995-2008 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.02 / С. В. Дубова; Держ. акад. керівних кадрів культ. і мистецтв. – К., 2010. – 19 с.
5. Кушнарєнко Н.М. Складові змісту спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»: питання методології / Н. Кушнарєнко //Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – №1. – С.42-45.
6. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / В.М.Нагаєв. – К.: Центр навч. літератури, 2007. – 232 с.
7. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. № 2984-III // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37-38. – Ст. 2004.
8. Сілютіна І.М. «Методика викладання спеціальних дисциплін»: проблема змісту / І. М. Сілютіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2._SND_2007/Pedagogica/19420.doc.htm
9. Соляник А. Концептуальні засади викладання дисциплін документознавчого циклу / А. Соляник, Н. Кушнарєнко // Вісник Книжкової палати. – 2001. – №1. – С.25-27.

Навчальні заняття супроводжуються мультимедійними презентаціями, в яких надаються приклади документів, відображені схеми класифікації документів, основні поняття, етапи процесів створення та роботи з документами.

Модуль 2 *Методика викладання дисциплін інформаційного циклу*

1. Сивак О. А. Мова HTML: Методичні вказівки для студентів напряму підготовки 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» / О. А. Сивак. – Маріуполь : МДГУ, 2009. – 40 с.
2. Сивак О. А. Інтернет технології та ресурси: Методичні вказівки для студентів напряму підготовки 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» / О. А. Сивак. – Маріуполь : МДГУ, 2008. – 43 с.
3. Програма для поточної перевірки знань студентів ADSoft Tester
4. Демо версія програми трасування проходження мережного пакету в Інтернеті NeoTrace
5. Програма Internet Explorer
6. Пакет програм MS Office

**Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками
(посібниками) з дисципліни**

№ п/п	Найменування навчальної дисципліни	Автор підручника (навчального посібника, тощо)	Найменування підручника (навчального посібника, тощо)	Найменування видавництва, рік видання	Кількість примірників
1	2	3	4	5	6
1	Документознавство	Кушнарєнко, Н. Н.	Документознавство: учебник	Київ : Знання, 2003.	всього: 40: АНЛ (37), чз1 (3)
2		Палєха, Ю. І.	Загальне документознавство : навч. посібник	Київ : Ліра-К, 2009.	всього: 7: чз1 (6), АНЛ (1)
3		Швецова-Водка, Г. М.	Документознавство : навч. посібник	Київ : Знання, 2007.	всього: 14: чз1 (3), АНЛ (11), Сп.
4	Інформатика та КТ	Дяченко О.Ф. Лодигіна К.В. Назарєнко Н.В. Сивак О.А. Сирмаміїх І.В. Таран І.Б.	Інформатика за професійним спрямуванням	ТОВ «Світ книги», 2013	10

